

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 15.4.2003
COM(2003) 199 definitief

2001/0111 (COD)

Gewijzigd voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende het recht van de burgers van de Unie en hun familieleden om zich vrij op het
grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en er vrij te verblijven**

(door de Commissie overeenkomstig artikel 250, lid 2
van het EG-verdrag ingediend)

TOELICHTING

1. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 23 mei 2001 haar goedkeuring gehecht aan een voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het recht van de burgers van de Unie en hun familieleden om zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en er vrij te verblijven (COM(2001) 257 def.).

Dit voorstel dient ter vervanging van en ter aanvulling op de verschillende geldende wetgevingsinstrumenten op het gebied van het vrije verkeer van de burgers van de Unie. Het past in het juridische en politieke kader dat door de instelling van het burgerschap van de Unie tot stand is gekomen. In dit voorstel worden de voorwaarden vastgesteld voor de uitoefening van het fundamenteel recht van vrij verkeer en verblijf, dat het Verdrag rechtstreeks aan elke burger van de Unie verleent en dat als zodanig is opgenomen in het Handvest van de grondrechten van de Unie.

Voor het geven van een gedegen inhoud aan het burgerschap van de Unie is dit voorstel dan ook belangrijk, zoals blijkt uit het basisconcept: voor het verkeer en verblijf van de burgers van de Unie in de lidstaten moeten *mutatis mutandis* dezelfde voorwaarden gelden als voor de burgers van een lidstaat die zich binnen hun eigen land verplaatsen en van woonplaats veranderen.

Het hoofddoel van het voorstel is de uitoefening van het recht van vrij verkeer en verblijf te vergemakkelijken door de administratieve formaliteiten tot het strikt noodzakelijke minimum te beperken, door de status van familieleden zo goed mogelijk te definiëren, door een duurzaam verblijfsrecht in te stellen dat wordt verworven na een continu legaal verblijf van vier jaar in een lidstaat en door de mogelijkheid voor de lidstaten te beperken om het verblijfsrecht om redenen van openbare orde te weigeren of te beëindigen.

2. Het voorstel is op 29 juni 2001 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's toegezonden. Het Comité van de Regio's heeft op 13 maart 2002 zijn advies uitgebracht¹. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 24 april 2002 zijn advies uitgebracht².

Het Europees Parlement heeft het onderzoek van het voorstel toevertrouwd aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken. De commissies juridische zaken en interne markt, cultuur, rechten van de vrouw en gelijke kansen en verzoekschriften is om advies gevraagd.

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken heeft na ontvangst en onderzoek van de adviezen van de andere geraadpleegde commissies op 23 januari 2003 haar verslag goedgekeurd.

Tijdens de voltallige zitting van 11 februari 2003 heeft het Parlement zijn wetgevingsresolutie tot goedkeuring van het voorstel van de Commissie

¹ PB C 192 van 12.8.2002, blz. 17.

² PB C 149 van 21.6.2002, blz. 46.

aangenomen, onder voorbehoud van de wijzigingen die het heeft aangebracht, en de Commissie verzocht haar voorstel dienovereenkomstig te wijzigen in overeenstemming met artikel 250, lid 2, van het EG-Verdrag.

2. RECHTSGROND EN PROCEDURE

Dit gewijzigde voorstel voor een richtlijn is gebaseerd op de artikelen 12, 18, lid 2, 40, 44 en 52 van het EG-Verdrag. De rechtsgrond van het voorstel behoeft niet te worden herzien naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Verdrag van Nice op 1 februari 2003.

Wat de procedure voor de goedkeuring van dit voorstel betreft, moet de Raad echter met gekwalificeerde meerderheid van stemmen beslissen, overeenkomstig de nieuwe bewoordingen van artikel 18, lid 2.

3. HET GEWIJZIGDE VOORSTEL

1. Het Europees Parlement steunt de algemene aanpak en de voornaamste krachtlijnen van het voorstel van de Commissie, met name op belangrijke punten zoals de afschaffing van de verblijfskaart en de vervanging ervan door een facultatieve inschrijving, de invoering van een systeem met een verklaring in plaats van de eis om aan te tonen dat aan de voorwaarden inzake verblijf is voldaan, de instelling van een duurzaam verblijfsrecht zonder voorwaarden en de absolute bescherming tegen uitzetting voor minderjarigen en personen die een duurzaam verblijfsrecht hebben verworven.

Het Parlement heeft 82 amendementen aangenomen. De Commissie kan de meerderheid van deze amendementen geheel of gedeeltelijk aanvaarden. Deze amendementen sluiten namelijk volledig aan bij de aanpak van de Commissie en vormen aanvullingen die de tekst van de Commissie verbeteren, preciseren en verduidelijken.

Sommige amendementen kunnen echter in het gewijzigde voorstel niet worden overgenomen.

Hierbij gaat het in de eerste plaats om de amendementen die beogen artikel 2 te wijzigen wat betreft de definitie van familieleden, met name de begrippen echtgenoot en partner. De amendementen van het Parlement beogen als familielid te erkennen: de echtgenoot van hetzelfde geslacht op dezelfde wijze als de echtgenoot van verschillend geslacht, de geregistreerde partner overeenkomstig de wet van de lidstaat van oorsprong en de niet-gehuwde partners overeenkomstig de wet of de gebruiken van de lidstaat van oorsprong of ontvangst.

De Commissie is namelijk van mening dat de harmonisatie van de verblijfsvoorwaarden voor burgers van de Unie in de lidstaten waarvan zij niet de nationaliteit hebben, er niet toe mag leiden dat aan sommige lidstaten via de wetgeving wijzigingen worden opgelegd die gevolgen hebben voor het familierecht, op welk gebied de Gemeenschap geen wetgevende bevoegdheid heeft.

De Commissie is van mening dat het gewijzigde voorstel een billijke oplossing voor deze vraagstukken vormt: enerzijds wordt het non-discriminatiebeginsel in acht genomen aangezien een lidstaat verplicht is paren uit andere lidstaten op dezelfde wijze te behandelen als zijn eigen onderdanen, anderzijds biedt deze tekst ruimte

voor een mogelijke ontwikkeling van de interpretatie van dit beginsel in het licht van de ontwikkeling van het familierecht in de lidstaten.

2. De tweede categorie amendementen die niet kunnen worden aanvaard, omvat amendementen die beogen de structuur van de richtlijn ingrijpend te wijzigen of die de door de Commissie voorgestelde aanpak – waarvoor het Parlement zijn steun heeft uitgesproken – opnieuw ter discussie stellen.
3. Ten slotte heeft de Commissie de amendementen verworpen waarvan de inhoud niet strookte met de tekst van het voorstel.

3.1. Geheel of gedeeltelijk aanvaarde wijzigingen of wijzigingen die zijn aangebracht met het oog op de samenhang van de tekst

De in het oorspronkelijke voorstel voor de richtlijn aangebrachte wijzigingen zijn in de tekst vet gedrukt. Om bij het lezen de vergelijking met de oorspronkelijke tekst te vergemakkelijken, is de oude nummering van de artikelen en overwegingen gehandhaafd.

3.1.1. De overwegingen

Overweging 4 (amendement 2): Deze overweging is gewijzigd om aan te geven dat de mobiliteit van werknemers en zelfstandigen ook een van de politieke prioriteiten van de Unie is.

Overweging 5 (amendement 3): Het amendement op deze overweging is enigszins gewijzigd ten opzichte van de door het Parlement voorgestelde tekst om te verduidelijken dat de sectorale aanpak van het recht van vrij verkeer moet worden herzien door de indiening van één wetgevingstekst die de bestaande wetgevingsteksten vervangt, waarbij tegelijkertijd de bepalingen van deze teksten worden herzien.

Overweging 7 (amendement 5): De wijziging dient om te verduidelijken dat de bepalingen van de richtlijn betreffende de formaliteiten inzake toegang en verblijf geen gevolgen hebben voor de bestaande bepalingen op het gebied van de grenscontroles. Deze precisering is nuttig gezien het feit dat op dit gebied de geldende procedures inzake grenscontroles kunnen variëren naar gelang van de geldende wettelijke bepalingen.

Overweging 7 bis (amendement 6): De tekst van de overweging is verduidelijkt en strookt met de nieuwe tekst van artikel 6, lid 2.

Overweging 8 (amendement 7): De wijziging van de tekst dient om uitdrukkelijk te bepalen dat het verblijf tot zes maanden aan geen enkele voorwaarde onderworpen is.

Overweging 9 (amendement 8): De wijziging dient om te preciseren dat onder het algemene begrip opleiding ook de beroepsopleiding valt. Deze overweging is aangevuld met een verwijzing naar de ziektekostenverzekering in samenhang met de wijziging die is aangebracht in artikel 7, lid 1, onder c).

Overweging 10 (amendement 9): De tekst preciseert dat het recht van vrij verkeer rechtstreeks aan de burgers van de Unie wordt verleend door het Verdrag.

Overweging 17 (amendement 10): Het amendement preciseert dat sprake moet zijn van gelijke behandeling op het gebied van de toepassing van het Verdrag, hetgeen in overeenstemming is met de bewoordingen van artikel 12 van het Verdrag.

Overweging 19 (amendement 11): Deze wijziging, die niet door het Parlement is voorgesteld, is nodig om ervoor te zorgen dat deze overweging strookt met de nieuwe tekst van artikel 21, lid 2.

Overweging 22 (amendement 12): Dit amendement preciseert de tekst door uit te leggen dat met bepaalde elementen rekening moet worden gehouden voordat een verwijderingsbesluit wordt genomen. De Commissie heeft de tekst van het Parlement licht gewijzigd, maar de geest ervan bewaard, om ervoor te zorgen dat deze overweging strookt met artikel 26.

Overweging 27 (amendement 13): Dit amendement voegt een verwijzing naar de fundamentele vrijheden toe.

3.1.2. De artikelen

Artikel 3, lid 2 (amendement 20): De wijziging dient ter vergemakkelijking van de toegang en het verblijf van elk ander familielid dat niet onder artikel 2 valt, indien sprake is van zwaarwegende gezondheidsredenen of humanitaire redenen. De Commissie is van mening dat dit een billijke vereiste is voor familieleden die om dwingende redenen bij een burger van de Unie moeten zijn.

Artikel 4 (amendement 21): De wijziging preciseert de draagwijdte van het discriminatieverbod en voegt een verwijzing naar discriminatie op grond van genderidentiteit toe, zodat de definitie vollediger wordt.

Artikel 6, lid 2 (amendement 24): De eerste wijziging, die een verwijzing naar de nationale wetgeving toevoegt, is relevant omdat dan ook de situatie wordt bestreken van de staten die Verordening nr. 539/2001 niet toepassen. De tweede wijziging dient om de tekst uit juridisch oogpunt correcter te maken. Deze bepaling heeft namelijk als doel om familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat hebben en die reeds een verblijfstitel hebben verkregen, vrij te stellen van de verplichting een inreisvisum te verkrijgen, en niet om de verblijfstitel gelijk te stellen met het inreisvisum. De wijziging van de tweede alinea stelt de termijn vast waarbinnen het visum moet worden afgegeven: het Parlement had een termijn van een week voorgesteld, wat volgens de Commissie overeenkomt met vijf werkdagen. Deze termijn moet voor de lidstaten ruimschoots voldoende zijn, aangezien het gaat om familieleden van een burger van de Unie waarvoor geen voorafgaand onderzoek nodig is voor de afgifte van het visum.

Artikel 6, lid 4 (amendement 25): De wijziging dient om aan te geven dat de termijn waarbinnen de betrokkene zich de documenten in kwestie kan laten toezenden redelijk moet zijn. De termijn, die niet wordt gepreciseerd, moet naar gelang van de individuele omstandigheden worden vastgesteld.

Artikel 6, lid 5 (amendement 8): De nieuwe tekst bepaalt uitdrukkelijk dat het verblijf tot zes maanden aan geen enkele voorwaarde en aan geen enkele andere formaliteit dan het bezit van een identiteitsdocument onderworpen is. Deze wijziging

is niet door het Parlement voorgesteld, maar zij is nodig met het oog op de samenhang met de tekst van overweging 9.

Artikel 7, lid 1, onder a) (amendement 27): De ontvangers van diensten worden uitdrukkelijk genoemd. In de oorspronkelijke tekst was niet duidelijk dat deze bepaling betrekking had op deze categorie personen. Deze precisering voorkomt verwarring en voorziet in een leemte in de richtlijn.

Artikel 7, lid 1, onder c) (amendement 28): De nieuwe bewoordingen zijn duidelijker en meer in overeenstemming met Richtlijn 93/96 inzake het verblijfsrecht voor studenten: het woord "student", dat beperkend kan zijn, wordt geschrapt en als voorwaarde voor het verblijf van studenten wordt opnieuw de inschrijving bij een erkende instelling en de beschikking over een ziektekostenverzekering ingevoerd. Deze wijziging is ook in overeenstemming met hetgeen het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft gevraagd.

Artikel 7, lid 2bis (amendement 30): Dit amendement brengt geen wijziging in de tekst aan, maar behelst de verplaatsing van artikel 8, lid 7. Hierbij gaat het namelijk om een bepaling over de hoedanigheid van werknemer, en niet om een administratieve formaliteit: het is dus beter om deze bepaling in artikel 7 op te nemen.

Artikel 8, lid 1 (amendement 32): De Commissie heeft het eerste deel van het door het Parlement voorgestelde amendement niet overgenomen omdat zij van mening is dat de administratieve formaliteiten die een lidstaat voor zijn eigen onderdanen hanteert, niet kunnen worden vergeleken met die voor de onderdanen van andere lidstaten; zij geeft er dus de voorkeur aan de lidstaten de mogelijkheid te geven inschrijving verplicht te stellen, zelfs wanneer deze formaliteit niet geldt voor hun eigen onderdanen. Daarentegen is de Commissie van mening dat het nuttig is elke burger van de Unie de mogelijkheid te geven zich te laten inschrijven indien hij dit wenst, zelfs in de staten die deze verplichting niet opleggen.

Artikel 8, lid 2 (amendement 33): De wijziging in de tekst dient om te verduidelijken dat de verklaring van inschrijving niet dient om het verblijfsrecht vast te stellen, maar slechts een administratieve formaliteit is, hetgeen in overeenstemming is met de jurisprudentie van het Hof van Justitie. Voorts wordt gepreciseerd dat het gaat om administratieve straffen (deze precisering is aangebracht in alle artikelen met betrekking tot straffen).

Artikel 8, lid 4 (amendement 34): de wijziging dient om te preciseren dat het begrip beroepsopleiding ook onder het algemene begrip opleiding valt.

Artikel 8, lid 6, onder b) (amendement 35): voor familieleden die zelf burgers van de Unie zijn, strookt de vervanging van een document door een verklaring die het bestaan van een familierechtelijke betrekking aantoonst, met de geest van het voorstel en de bewoordingen van de voorafgaande leden.

Artikel 8, lid 6, onder e) (amendement 20): Deze wijziging, waarom het Parlement niet heeft gevraagd, is een logisch gevolg van de nieuwe bewoordingen van artikel 3.

Artikel 9, lid 2bis (amendement 38): Deze wijziging van de tekst dient om in de tekst elementen uit het arrest van het Hof van Justitie in zaak C-459/99 MRAX van

25 juli 2002 op te nemen. Het Parlement heeft gevraagd dat de verblijfskaart niet wordt geweigerd uitsluitend op grond van het feit dat het inreisvisum is verlopen; de Commissie heeft aan dit amendement het ontbreken van een visum toegevoegd om het volledig in overeenstemming met de bovengenoemde jurisprudentie te maken.

Artikel 10, lid 1 (amendement 39): De termijn van zes maanden lijkt realistischer om de lidstaten in staat te stellen de nodige verificaties te verrichten en de verblijfskaart af te geven. Voorts wordt in de verklaring vermeld dat de aanvraag voor de verblijfskaart voor een familielid is ingediend, omdat deze hoedanigheid niet kan worden vastgesteld zonder voorafgaande verificatie van de documenten.

Artikel 10, lid 2 (amendement 40): Dit amendement vermeldt uitdrukkelijk de documenten waarvan overlegging kan worden geëist van de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat hebben. Dit is nodig omdat het als gevolg van de wijziging van artikel 8, lid 6, niet mogelijk is van de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat hebben, een eenvoudige verklaring te aanvaarden die het bestaan van een familierechtelijke betrekking aantoont.

Artikel 11, lid 1bis (amendement 41): Deze wijziging maakt de tekst duidelijker en voert een tijdslimiet in voor de afwezigheden, hetgeen billijk lijkt.

Artikel 12, lid 3 (amendement 99): De ingevoerde wijziging dient om de tekst van dit lid in overeenstemming te brengen met het arrest van het Hof van Justitie van 17 september 2002 in zaak C-413/99, Baumbast, R, dat bepaalt dat de ouder die de kinderen daadwerkelijk verzorgt, een verblijfsrecht geniet in het gastland. Deze wijziging is ook in overeenstemming met hetgeen het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft gevraagd.

Artikel 13, lid 1, en lid 2, onder a) en b), (amendementen 47, 49, 50, 51): Om rekening te houden met de situatie van de betrokkenen moet een verwijzing worden ingevoerd naar de beëindiging van partnerschappen als bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b). Voorts is onder a) de duur van het huwelijk of partnerschap verkort tot twee jaar.

Artikel 13, lid 2, onder c) (amendement 52): Deze tekst dient om enkele schrijnende situaties te vermelden waarin het behoud van het verblijfsrecht na de scheiding of nietigverklaring van het huwelijk of beëindiging van een partnerschap gerechtvaardigd is. Dit amendement zal positieve gevolgen hebben voor de situatie van vrouwen die niet de nationaliteit van een lidstaat hebben en die gedwongen zouden kunnen zijn om geweld te ondergaan uit angst om hun verblijfsrecht te verliezen indien zij scheiding of beëindiging van het partnerschap aanvragen. Deze wijziging is ook in overeenstemming met hetgeen het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft gevraagd.

Artikel 13 bis (amendement 54): In dit nieuwe artikel is de tekst van het oude artikel 24 (dat is geschrapt) overgenomen. Het is logischer dit artikel aan het eind van hoofdstuk III te plaatsen, want verwijdering is niet meer mogelijk zodra de betrokkene het duurzame verblijfsrecht heeft verworven. Voorts is een eerste lid toegevoegd om aan te geven dat het verblijfsrecht behouden blijft zolang aan de voorwaarden inzake verblijf wordt voldaan, hetgeen de tekst duidelijker maakt.

Artikel 14 (amendement 55): Het nieuwe lid 1bis neemt de tekst van de geschrapte tweede zin van artikel 18 over en preciseert deze. Het is juister deze tekst in het betrokken artikel inzake de regels voor de verwerving van het duurzame verblijfsrecht te plaatsen.

Artikel 15, lid 2 (amendement 59): Als logisch uitvloeisel van artikel 2, lid 2, onder b), is een verwijzing naar de partner toegevoegd.

Artikel 16 (amendement 61): De tekst van dit artikel is aangepast aan de bewoordingen van artikel 14.

Artikel 17, lid 1 (amendement 62): Het feit dat de verblijfskaart een onbeperkte duur heeft en om de tien jaar kan worden verlengd, lijkt met elkaar in tegenspraak. Dit amendement schrapt dan ook de laatste zin van het lid over de verlenging.

Artikel 17, lid 3 (amendement 64): De nieuwe tekst bepaalt dat de onderbreking van het verblijf die van invloed is op de geldigheid van de verblijfskaart, vier achtereenvolgende jaren moet zijn.

Artikel 18, lid 1 (amendement 55): De tweede zin is geschrapt en opgenomen in artikel 14.

Artikel 21, lid 2 (amendement 108): Dit amendement zorgt ervoor dat niet-werkende personen niet meer van de sociale bijstand worden uitgesloten voordat zij het duurzame verblijfsrecht hebben verworven. Deze beperking is niet opgenomen in de richtlijnen betreffende het verblijfsrecht van niet-werkenden. Zij zou kunnen worden geïnterpreteerd als een stap terug ten opzichte van het huidige acquis, met name gezien de jurisprudentie van het Hof van Justitie. In zijn arrest van 20 september 2001 in zaak C-184/99, Grzelczyk,³ heeft het Hof herhaald dat de burger van de Unie zich kan beroepen op het discriminatieverbod van artikel 12 van het EG-Verdrag in alle binnen de materiële werkingssfeer van het Gemeenschapsrecht vallende situaties; tot deze situaties behoren met name die welke verband houden met het gebruik van de vrijheid om op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven. Het Hof heeft bevestigd dat niet-werkende burgers van de Unie die legaal in een andere lidstaat verblijven, gezien hun hoedanigheid van burger van de Unie recht hebben op gelijke behandeling als de onderdanen van de betrokken lidstaat.

Artikel 22 (amendement 68): Deze wijziging maakt de tekst duidelijker en bepaalt dat de betrokkene zijn hoedanigheid van begunstigde van de rechten met andere middelen kan aantonen.

Artikel 25, lid 1 (amendement 71): De wijziging voert een meer algemene verwijzing in naar alle besluiten die het vrije verkeer beperken. Deze nieuwe formulering is beter omdat alle soorten maatregelen eronder vallen, verwijdering, weigering van toegang en verbod het grondgebied te verlaten.

³ Jurisprudentie 2001, blz. I-6193.

Artikel 25, lid 2 (amendement 72): De eerste wijziging voert een uitdrukkelijke verwijzing naar het evenredigheidsbeginsel in, een algemeen beginsel van het Gemeenschapsrecht dat altijd in acht moet worden genomen wanneer een maatregel tot beperking van het vrije verkeer wordt genomen. De tweede wijziging voegt een verwijzing naar het werkelijke karakter van de bedreiging van de openbare orde toe, hetgeen in overeenstemming is met het arrest van het Hof van Justitie van 27 oktober 1977 in zaak 30/77, Bouchereau⁴.

Artikel 25, lid 4 (amendement 74): De toevoeging van een verwijzing naar een periode van zes maanden is bedoeld voor de lidstaten die de inschrijving niet verplicht stellen.

Artikel 25, lid 5 bis (amendement 76): Dit nieuwe lid voegt de verplichting voor de lidstaten toe om de Commissie in kennis te stellen van ieder door hen genomen besluit tot verwijdering van een burger van de Unie of een lid van zijn familie. Aangezien het hier gaat om besluiten die een uitzonderlijk karakter moeten hebben, kan deze verplichting als billijk worden beschouwd.

Artikel 27, lid 1 (amendement 77): In dit lid zijn verschillende wijzigingen ingevoerd. Het schrappen van de verwijzing naar gebreken is logisch omdat alleen ziekten een maatregel tot beperking van het vrije verkeer kunnen rechtvaardigen. De standstillbepaling (de laatste zin) is geschrapt omdat zij niet relevant was. Ten slotte is er nog een wijziging die een logisch gevolg is van de nieuwe formulering van artikel 25, lid 1.

Artikel 27, lid 2 (amendement 78): De verwijzing naar een periode van zes maanden in plaats van de datum van inschrijving of afgifte van de verblijfskaart strookt beter met de structuur van de richtlijn en omvat ook de situatie van de lidstaten die de inschrijving niet verplicht stellen. De verwijzing naar de weigering de duurzame verblijfskaart af te geven is geschrapt omdat het niet mogelijk is deze kaart om volksgezondheidsredenen te weigeren.

Artikel 27, lid 3 (amendement 79): De verwijzing naar een periode van zes maanden dient om de periode gedurende welke de lidstaten personen aan een medisch onderzoek kunnen onderwerpen, te beperken, hetgeen strookt met de tekst van het voorafgaande lid.

Artikel 28, leden 1 en 2 (amendement 80): Het woord "schriftelijk" wordt opgenomen in lid 1 en geschrapt in lid 2 om duidelijk te maken dat de kennisgeving altijd schriftelijk moet plaatsvinden en dat het de precieze motieven van het besluit zijn die niet aan de betrokkene behoeven te worden medegedeeld indien de veiligheid van de staat daardoor in het gedrang zou komen.

Artikel 28, lid 3 (amendement 82): Voor het verlaten van het grondgebied wordt één termijn ingevoerd, en wel van dertig dagen na de kennisgeving.

⁴ Jurisprudentie 1977, blz. 1999, rechtsoverweging 35.

Artikel 29, lid 1 (amendement 83): De wijziging dient om duidelijk te maken dat altijd de mogelijkheid moet bestaan van een beroep bij de rechter, en dat een administratief beroep ook mogelijk is indien het gastland hierin voorziet (bijvoorbeeld voordat een beroep bij de rechter kan worden ingesteld).

Artikel 29, lid 2 (amendement 84): Het eerste deel van de zin wordt geschrapt om ervoor te zorgen dat de voorafgaande controle door de onafhankelijke instantie voor elk besluit verplicht is, en niet alleen wanneer een administratief beroep is voorgeschreven.

Artikel 29, lid 3 (amendement 113): De Commissie heeft ten dele het door het Parlement voorgestelde amendement overgenomen dat beoogt beroepen bij de rechter een automatische schorsende werking te geven, hetgeen in overeenstemming is met het algemene beginsel van het Gemeenschapsrecht van een doeltreffende voorziening in rechte dat is vervat in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De Commissie heeft het amendement echter gewijzigd door te voorzien in automatische schorsing van de uitvoering van een uitzettingsmaatregel zolang de rechter nog geen uitspraak heeft gedaan over de schorsende werking van het beroep. Dit heeft verschillende voordelen. De lidstaten zijn verplicht de bevoegdheid van hun rechterlijke instanties te erkennen om een verzoek om schorsing van de maatregel tot verwijdering van het grondgebied in te willigen: een kortgedingprocedure moet dus mogelijk zijn. De lidstaten moeten zorgen voor een doeltreffende en snelle kortgedingprocedure, aangezien de uitvoering van het bevel om het grondgebied te verlaten wordt geschorst in afwachting van een uitspraak van de rechter over het verzoek om schorsing. Deze formulering legt de lidstaten echter niet de verplichting op ervoor te zorgen dat het beroep een schorsende werking heeft tot de beslissing ten principale over de wettigheid van de verwijderingsmaatregel. De lidstaten worden dus geen buitensporige verplichtingen opgelegd. Deze formulering voldoet volledig aan de vereisten op het gebied van verwijdering van artikel 13 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens.

Artikel 29, lid 4 (amendement 85): Deze kleine wijziging benadrukt dat de in artikel 26 genoemde elementen als referentie dienen voor de beoordeling van de evenredigheid van het besluit.

Artikel 30, lid 2 (amendement 86): De in de eerste alinea aangebrachte wijzigingen maken de tekst duidelijker. De termijn van zes maanden die in de tweede alinea in de plaats komt van die van drie maanden, is realistischer.

Artikel 31 bis (amendement 88): In dit nieuwe artikel is de tekst van het oude lid 2 van artikel 31 overgenomen. Het is logischer om deze tekst in een apart artikel op te nemen.

Artikel 32 (amendement 89): Deze wijziging dient om uitdrukkelijk te vermelden op welke wijze de verspreiding van de informatie moet geschieden.

Artikel 33 (amendement 90): Deze wijziging heeft als doel om alleen het doeltreffendheid- en het evenredigheidsbeginsel als referentie voor straffen te behouden, hetgeen billijk lijkt.

Artikelen 35, 36 en 37 (amendementen 91, 92 en 93): Hierbij gaat het om een wijziging van de datum van inwerkingtreding van de richtlijn. Het Parlement heeft juli 2004 voorgesteld, maar dat lijkt gezien de stand van de onderhandelingen niet realistisch. De Commissie gaat ervan uit dat de nieuwe richtlijn in de loop van het eerste halfjaar 2004 zal worden goedgekeurd. Zij stelt dan ook een termijn tot juli 2005 voor.

3.2. Wijzigingen die niet kunnen worden aanvaard

Amendement 4

Om de redenen die hieronder bij de amendementen 14, 15 en 16 worden uiteengezet, kan de Commissie deze wijziging van overweging 6 niet aanvaarden. Deze wijziging houdt verband met de voorgestelde wijzigingen van artikel 2 van het voorstel en beoogt de wederzijdse erkenning en de eerbiediging van de verscheidenheid aan familierelaties, zoals het huwelijk en het geregistreerd dan wel niet-gehuwd partnerschap, op basis van gelijkheid en het fundamentele recht op een gezinsleven.

Amendement 11

De Commissie kan deze wijziging van overweging 19 niet aanvaarden. Deze overweging, die verband houdt met artikel 21, lid 2, beoogt niet-werkenden gedurende de eerste zes maanden van hun verblijf uit te sluiten van het recht op sociale bijstand. Deze tekst strookt niet met het door het Parlement voorgestelde en door de Commissie aanvaarde amendement op artikel 21, lid 2.

Amendementen 14, 15 en 16

Deze amendementen beogen de echtgenoot en de geregistreerde partner, ongeacht hun geslacht, als familielid te erkennen op grond van de geldende nationale wetgeving terzake, alsmede de niet-gehuwde partner, ongeacht diens geslacht, met wie de burger van de Unie een duurzame relatie heeft, indien niet-gehuwde paren volgens de wetgeving of de gangbare praktijk van het gastland en/of de lidstaat van herkomst op dezelfde wijze worden behandeld als gehuwde paren, met inachtneming van de bij deze wetgeving gestelde voorwaarden. Deze amendementen kunnen niet worden aanvaard.

Wat het huwelijk betreft, wil de Commissie geen definitie van de term "echtgenoot" overnemen die een uitdrukkelijke verwijzing naar een echtgenoot van hetzelfde geslacht invoert. Momenteel kennen slechts twee lidstaten in hun wetgeving het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht. Bovendien heeft het Hof van Justitie in zijn jurisprudentie⁵ bepaald dat het begrip "huwelijk" volgens de door de lidstaten algemeen aanvaarde definitie een verbintenis tussen twee personen van verschillend geslacht is. Het Hof heeft tevens voor recht verklaard dat voor een op de maatschappelijke ontwikkeling gebaseerde interpretatie van rechtsbegrippen de toestand in de gehele Gemeenschap moet worden onderzocht.⁶ De Commissie wil

⁵ Arrest van 31 mei 2001 in gevoegde zaken C-122/99 en C-125/99, *D en Koninkrijk Zweden tegen Raad*, Jurisprudentie 2001 blz. I-4319, rechtsoverweging 34.

⁶ Arrest van 17 april 1986 in zaak C-59/85, *Reed*, Jurisprudentie 1986, blz. 1283, rechtsoverweging 13.

zich in het voorstel dan ook beperken tot een begrip "echtgenoot" dat in beginsel moet worden opgevat als echtgenoot van verschillend geslacht, behoudens toekomstige ontwikkelingen.

Wat partners betreft, ongeacht of het gaat om geregistreerde partners of niet-gehuwde partners, is de Commissie eveneens van mening dat de erkenning van deze situaties uitsluitend op grond van de wetgeving van het gastland moet geschieden. De erkenning, voor verblijfsdoeleinden, van niet-gehuwde paren volgens de wetgeving van andere lidstaten kan problemen opleveren voor de lidstaten waarvan het familierecht niet in deze mogelijkheid voorziet. Wanneer aan paren uit een andere lidstaat rechten worden toegekend die de eigen onderdanen niet hebben, kan dit namelijk zorgen voor situaties van omgekeerde discriminatie die de Commissie wil voorkomen.

De Commissie houdt daarentegen wel rekening met de wens van het Parlement om geregistreerde partners uitdrukkelijk te vermelden in het nieuwe artikel 2, lid 2, onder b).

Amendementen 17 en 18

Deze amendementen, die in artikel 2, lid 2, onder c) en d), een specifieke verwijzing naar de bloedverwanten in neergaande en opgaande lijn van de geregistreerde partners invoeren in overeenstemming met amendement 15, dat een aparte verwijzing naar de geregistreerde partner in een nieuw punt 2, onder a) bis, voorstelt, kunnen niet worden aanvaard. Daarentegen heeft de Commissie de nieuwe bewoordingen van punt 2, onder b), van hetzelfde artikel aangepast door er een uitdrukkelijke verwijzing naar de geregistreerde partner en het begrip duurzame relatie in op te nemen.

Amendement 19

Dit amendement beoogt in artikel 2, lid 3, een definitie van de lidstaat van oorsprong in te voeren alsmede criteria waarmee kan worden bepaald of een duurzame relatie bestaat. De verwijzing naar de wetgeving van de lidstaat van oorsprong is niet aanvaardbaar voor de definitie van de echtgenoot of de partners. Bovendien is de definitie van duurzame relatie niet nodig omdat de wetgeving van het gastland bepaalt met welke elementen rekening moet worden gehouden.

Amendementen 26, 32 (gedeeltelijk), 42, 43, 44

Deze amendementen kunnen niet worden aanvaard omdat zij de structuur van de richtlijn ingrijpend wijzigen dan wel de door de Commissie voorgestelde aanpak ter discussie stellen.

Amendementen 22, 23, 31, 45, 53, 56, 57, 58, 60, 63, 66 en 69

Deze amendementen zijn niet aanvaard omdat zij niet stroken met het voorstel van de Commissie.

Gewijzigd voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende het recht van de burgers van de Unie en hun familieleden om zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en er vrij te verblijven

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op de artikelen 12, 18, 40, 44 en 52,

Gezien het voorstel van de Commissie⁷,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁸,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁹,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In de gemeenschappelijke bepalingen in titel I van het Verdrag betreffende de Europese Unie stelt de Unie zich onder meer ten doel "de versterking van de bescherming van de rechten en de belangen van de onderdanen van de lidstaten van de Unie door de instelling van een burgerschap van de Unie".
- (2) Het vrije verkeer van personen is een van de fundamentele vrijheden in de interne markt, die, op grond van artikel 14, lid 2, van het EG-Verdrag een ruimte zonder binnengrenzen is waarbinnen bedoelde vrijheid wordt gewaarborgd overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag.
- (3) Bij de artikelen 17 en 18 van het *EG*-Verdrag is het Europese burgerschap ingesteld en is elke burger van de Unie een primair en individueel recht verleend zich op het grondgebied van de lidstaten vrij te verplaatsen en er vrij te verblijven.
- (4) De ontwikkeling van de mobiliteit van werknemers en zelfstandigen, studenten, onderzoekers, personen die een opleiding volgen, vrijwilligers, leerkrachten en opleiders is als een politieke prioriteit van de Europese Unie erkend.

⁷ PB C 270 E van 25.9.2001, blz. 150.

⁸ PB C 149 van 21.6.2002, blz. 46.

⁹ PB C 192 van 12.8.2002, blz. 17.

- (5) Met het oog hierop **moet** de sectorale en fragmentaire benadering van het recht van vrij verkeer en verblijf **worden verlaten en moet de uitoefening van dit recht overeenkomstig artikel 18, lid 2, van het Verdrag worden vergemakkelijkt door één enkel juridisch instrument op te stellen ter vervanging van en ter aanvulling op de volgende wetgevingsbesluiten:** Verordening (EEG) nr. 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap¹⁰, Richtlijn 68/360/EEG van de Raad van 15 oktober 1968 inzake de opheffing van de beperkingen van de verplaatsing en het verblijf van de werknemers der lidstaten en van hun familie binnen de Gemeenschap¹¹, Richtlijn 73/148/EEG van de Raad van 21 mei 1973 inzake de opheffing van de beperkingen van de verplaatsing en het verblijf van onderdanen van de lidstaten binnen de Gemeenschap terzake van vestiging en verrichten van diensten¹², Richtlijn 90/364/EEG van de Raad van 28 juni 1990 betreffende het verblijfsrecht¹³, Richtlijn 90/365/EEG van de Raad van 28 juni 1990 betreffende het verblijfsrecht van werknemers en zelfstandigen die hun beroepswerkzaamheid hebben beëindigd¹⁴, en Richtlijn 93/96/EEG van de Raad van 29 oktober 1993 inzake het verblijfsrecht van studenten¹⁵ ~~een heronderzoek ter vergemakkelijking van de uitoefening van dit recht, zulks overeenkomstig artikel 18, lid 2, van het Verdrag.~~
- (6) Het recht van elke burger van de Unie zich op het grondgebied van de lidstaten vrij te verplaatsen en er vrij te verblijven vereist, om onder objectieve voorwaarden inzake vrijheid en waardigheid te kunnen worden uitgeoefend, dat het ook aan de familieleden ongeacht hun nationaliteit wordt verleend. De definitie van familielid moet worden uitgebreid en voor alle begunstigden van het verblijfsrecht worden eengemaakt.
- (7) De aard van de formaliteiten die samenhangen met het vrije verkeer van de burgers van de Unie op het grondgebied van de lidstaten, moet duidelijk worden gedefinieerd, **zonder afbreuk te doen aan de bepalingen inzake grenscontroles.**
- (7bis) ~~Door gelijkwaardigheid tussen verblijfstitel en visum voor kort verblijf moet ook het vrije verkeer van de familieleden worden vergemakkelijkt die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die onderworpen zouden zijn aan de visumplicht in de zin van Verordening (EG) nr. 539/2001 van de Raad van 15 maart 2001 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en een lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld. Teneinde het vrije verkeer te vergemakkelijken van familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die reeds over een verblijfstitel beschikken, worden zij vrijgesteld van~~**

¹⁰ PB L 257 van 19.10.1968, blz. 2. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2434/92 (PB L 245 van 26.8.1992, blz. 1).

¹¹ PB L 257 van 19.10.1968, blz. 13. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij de Toetredingsakte van Oostenrijk, Finland en Zweden.

¹² PB L 172 van 28.6.1973, blz. 14.

¹³ PB L 180 van 13.7.1990, blz. 26.

¹⁴ PB L 180 van 13.7.1990, blz. 28.

¹⁵ PB L 317 van 18.12.1993, blz. 59.

de verplichting zich te voorzien van een inreisvisum in de zin van Verordening (EG) nr. 539/2001¹⁶ of, in voorkomend geval, de geldende nationale wetgeving.

- (8) Om beter aan de nieuwe vormen van **geografische mobiliteit en arbeid en alternerende levenswijzen** te beantwoorden dient te worden bepaald dat het verblijf van de burger van de Unie dat niet langer dan zes maanden duurt, aan **geen enkele andere voorwaarde of** formaliteit is onderworpen dan het bezit van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort.
- (9) Evenwel dient te worden vermeden dat de begunstigden van het recht op vrij verkeer een onredelijke last worden voor de overheidsfinanciën van het gastland tijdens een eerste verblijfsperiode. Daarom dient in de handhaving van een regeling te worden voorzien waarbij de uitoefening van het verblijfsrecht, voor perioden van meer dan zes maanden, van de burgers van de Unie afhankelijk blijft van de uitoefening van een economische activiteit, of, voor degenen die geen economische activiteit uitoefenen, **van de voorwaarde over voldoende bestaansmiddelen te beschikken of ingeschreven te zijn bij een erkende onderwijsinstelling om daar een opleiding te volgen, bijvoorbeeld een beroepsopleiding, en de voorwaarde over een ziektekostenverzekering te beschikken** die alle risico's in het gastland dekt ~~voor henzelf en voor de familieleden, dan wel van de voorwaarde student te zijn die is toegelaten tot een beroepsopleiding in het gastland~~, of de voorwaarde de hoedanigheid te bezitten van familielid van de burger van de Unie die aan een van deze voorwaarden voldoet.
- (10) Het fundamentele en persoonlijke recht ~~voor burgers van de Unie~~ in een andere lidstaat te verblijven **wordt rechtstreeks door het Verdrag aan de burgers van de Unie verleend en** hangt niet af van de afgifte van een verblijfstitel. De verplichting een verblijfstitel te bezitten dient daarom te worden beperkt tot naar behoren gemotiveerde situaties, in het bijzonder voor familieleden van de burger van de Unie die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten, en voor verblijven van langer dan zes maanden.
- (11) Voor verblijven van meer dan zes maanden is de inschrijving van de burger van de Unie bij de bevoegde autoriteiten van de woonplaats die door een bewijs wordt bevestigd, in combinatie met het bezit van het identiteitsbewijs van het land van oorsprong of een geldig paspoort, een toereikende en evenredige maatregel, en beantwoordt zij aan het belang van het gastland het verkeer van de bevolking op zijn grondgebied te kennen.
- (12) De door de administratie voor de afgifte van een inschrijvingsbewijs of een verblijfskaart vereiste gronden dienen limitatief te worden vermeld om te vermijden dat administratieve praktijken of uiteenlopende interpretaties een onevenredige hindernis vormen voor de uitoefening van het recht van verblijf door de burgers van de Unie of de familieleden.

¹⁶ Verordening nr. 539/2001 van de Raad van 15 maart 2001 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld, PB L 81 van 21.3.2001, blz. 1.

- (13) De familieleden moet rechtsbescherming worden geboden in geval van overlijden van de burger van de Unie, **of** ontbinding van het huwelijk **of beëindiging van het partnerschap**. Het is derhalve nodig, met eerbiediging van het familieleven en de menselijke waardigheid en onder bepaalde voorwaarden ter voorkoming van misbruiken, maatregelen te nemen om het behoud van het verblijfsrecht in dergelijke gevallen vast te stellen.
- (14) De waarborg van een duurzaam verblijf voor de burgers van de Unie die er voor gekozen hebben zich in een lidstaat blijvend te vestigen, versterkt het gevoel deel uit te maken van een gemeenschappelijk burgerschap, en is een kernelement voor het bevorderen van de sociale samenhang, een fundamentele doelstelling van de Gemeenschap. Daarom moet in een duurzaam verblijfsrecht voor alle burgers van de Unie worden voorzien, op de grondslag van een criterium van onafgebroken verblijfsduur van vier jaren.
- (15) Toch dienen bepaalde specifieke voordelen te worden gehandhaafd die de burgers van de Unie hebben die een beroepswerkzaamheid al dan niet in loondienst uitoefenen, en die verworven rechten vormen die zijn verleend bij Verordening (EEG) nr. 1251/70 van de Commissie van 29 juni 1970 met betrekking tot het recht van werknemers om verblijf te houden op het grondgebied van een lidstaat na er een betrekking te hebben vervuld¹⁷, en bij richtlijn 75/34/EEG van de Raad van 17 december 1974 betreffende het recht van onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat verblijf te houden na er een werkzaamheid anders dan in loondienst te hebben uitgeoefend¹⁸.
- (16) De uitoefening van het duurzame verblijfsrecht van de burgers van de Unie betekent dat dit recht tot de familieleden wordt uitgebreid. In geval van overlijden van de burger die tijdens zijn beroepsleven een beroepswerkzaamheid al dan niet in loondienst heeft uitgeoefend alvorens het duurzame verblijfsrecht te hebben verworven, moet de verwerving van het duurzame verblijfsrecht van de familieleden ook worden erkend en het voorwerp van bijzondere voorwaarden uitmaken.
- (17) Met het oog op de totstandbrenging van een werkelijk instrument tot integratie in de samenleving van het gastland waarin de burger van de Unie woont, mogen voor het duurzame verblijfsrecht geen voorwaarden gelden, en moet **op het gebied van de toepassing van het Verdrag** voor een behandeling worden gezorgd die volledig gelijk is aan die van de onderdanen van het gastland, alsook voor een maximale bescherming tegen uitzetting.
- (18) Aldus brengt de verwerving van het duurzame verblijfsrecht voor de burger van de Unie en zijn familieleden aanvullende rechten en meer bescherming mee. Dit recht dient dan te worden vastgesteld door de afgifte van een verblijfskaart voor onbeperkte duur.
- (19) Op grond van het discriminatieverbod moeten elke burger van de Unie en de familieleden op het gebied van de toepassing van het Verdrag op dezelfde wijze worden behandeld als de eigen onderdanen. Vóór de verwerving van het duurzame

¹⁷ PB L 142 van 30.6.1970, blz. 24.

¹⁸ PB L 14 van 20.1.1975, blz. 10.

verblijfsrecht heeft het gastland evenwel de bevoegdheid vast te stellen of het voornemens is ~~aan personen die geen economische werkzaamheid uitoefenen, sociale bijstandsuitkeringen toe te kennen, dan wel~~ een beurs voor levensonderhoud **toe te kennen** aan de burgers van de Unie die zijn grondgebied betreden om er te studeren.

- (20) Beperkingen op de uitoefening van het recht van vrij verkeer die om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid zijn gerechtvaardigd, zijn in het Verdrag bepaald in de artikelen 39, lid 3, 46, lid 1, en 55. Richtlijn 64/221/EEG van de Raad¹⁹ heeft voorzien in de coördinatie van de voor vreemdelingen geldende bijzondere maatregelen ten aanzien van verplaatsing en verblijf die gerechtvaardigd zijn uit hoofde van de openbare orde, de openbare veiligheid en de volksgezondheid.
- (21) Gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie en het fundamenteel recht op vrij verkeer dienen de voorwaarden en waarborgen op procedureel gebied te worden vastgelegd waaronder een besluit tot weigering van toegang of verwijdering van de burgers van de Unie en de familieleden kan worden genomen.
- (22) De verwijdering van de burgers van de Unie en de familieleden om redenen van openbare orde of openbare veiligheid is een radicale maatregel die personen die, met gebruikmaking van de door het Verdrag verleende rechten en vrijheden, zich werkelijk in het gastland hebben geïntegreerd, ernstige schade kan toebrengen. De draagwijdte van deze maatregelen dient derhalve **conform het evenredigheidsbeginsel** te worden beperkt ~~teneinde om~~ rekening te houden met de graad van integratie van de betrokken persoon, **de duur van zijn verblijf in het gastland, zijn leeftijd, zijn gezondheidstoestand, zijn gezinssituatie en economische situatie en de mate waarin hij bindingen heeft met zijn land van oorsprong**, en de verwijdering van een burger van de Unie of een familielid die een duurzaam verblijfsrecht geniet, of een minderjarig familielid dient te worden verboden.
- (23) Ook moeten de regels inzake de administratieve procedure worden vastgelegd ter verzekering van enerzijds een hoog beschermingsniveau van de rechten van de burger van de Unie en zijn familieleden in geval van weigering van toegang of verblijf in een andere lidstaat, en anderzijds de naleving van het beginsel van voldoende motivering van het optreden van de overheid.
- (24) In alle omstandigheden moet een beroep in rechte worden opengesteld voor de burger van de Unie en zijn familieleden in geval van weigering van het recht van toegang tot en verblijf in een andere lidstaat, zonder discriminatie ten opzichte van de onderdanen van de lidstaat met betrekking tot de voorwaarden inzake de instelling van het beroep en het verloop van de procedure.
- (25) In aansluiting op de rechtspraak van het Hof van Justitie dient **te worden bevestigd dat** de burger van de Unie of een familielid die ~~het voorwerp van een verwijderingsmaatregel is verboden op het grondgebied te verblijven hebben uitgemaakt, te worden bevestigd, het recht heeft om na een redelijke termijn en uiterlijk in ieder geval na twee jaar te rekenen vanaf de kennisgeving van het definitieve verbodsbesluit~~ een nieuw verzoek in te dienen.

¹⁹ PB 56 van 4.4.1964, blz. 850/64. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 75/35/EEG (PB L 14 van 20.1.1975, blz. 14).

- (26) Wegens de bij deze richtlijn vastgestelde nieuwe voorwaarden inzake de uitoefening van het recht op vrij verkeer, moeten de geldende bepalingen die met deze richtlijn in strijd zijn worden ingetrokken of geschrapt, en moet de toepassing van gunstiger nationale bepalingen worden toegestaan.
- (27) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten **en de fundamentele vrijheden** en neemt de beginselen in acht die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Hoofdstuk I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Voorwerp

Bij deze richtlijn worden vastgesteld:

- a) de voorwaarden voor uitoefening van het recht op vrij verkeer en op verblijf in de lidstaten door burgers van de Unie en hun familieleden;
- b) het duurzame verblijfsrecht in de lidstaten van burgers van de Unie en hun familieleden;
- c) de beperkingen op deze rechten om redenen van openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- 1) *burger van de Unie*: eenieder die de nationaliteit van een lidstaat bezit;
- 2) *familielid*:
 - a) de echtgenoot;
 - b) de ~~niet-gehuwde~~ partner **met wie de burger van de Unie een geregistreerd partnerschap of een naar behoren gestaafe duurzame relatie heeft**, indien de wetgeving van het gastland de situatie van niet-gehuwde paren ~~met die van gehuwde paren gelijkstelt~~ **erkent** en met inachtneming van de bij deze wetgeving gestelde voorwaarden;
 - c) de rechtstreekse bloedverwanten in neergaande lijn en die van de echtgenoot of ~~niet-gehuwde~~ partner als bedoeld onder b);

- d) de rechtstreekse bloedverwanten in opgaande lijn en die van de echtgenoot of ~~niet-gehuwde~~ partner als bedoeld onder b);
- 3) *gastland*: de lidstaat waarheen de burger van de Unie zich begeeft om van zijn recht op vrij verkeer of verblijf gebruik te maken.

Artikel 3

Begunstigden

1. Deze richtlijn is van toepassing op iedere burger van de Unie die zich begeeft naar of verblijft in een andere lidstaat van de Unie dan die waarvan hij de nationaliteit bezit, evenals op de familieleden zoals gedefinieerd in artikel 2, onder 2, ongeacht hun nationaliteit, die hem begeleiden of zich bij hem voegen.
2. **Onverminderd een persoonlijk recht op vrij verkeer, respectievelijk verblijf van de betrokkene vergemakkelijken** De de lidstaten ~~vergemakkelijken~~ de binnenkomst en het verblijf van andere, niet in artikel 2, punt 2, gedefinieerde familieleden, indien deze ten laste komen van, dan wel in het land van herkomst inwonen bij de burger van de Unie die het verblijfsrecht in eerste instantie geniet, **of indien zwaarwegende gezondheidsredenen of humanitaire redenen zulks rechtvaardigen**~~onverminderd een persoonlijk recht op vrij verkeer, respectievelijk verblijf van de betrokkene.~~

Artikel 4

Discriminatieverbod

De lidstaten leggen het bepaalde in deze richtlijn ten uitvoer zonder **de begunstigden van deze richtlijn** te discrimineren op grond van met name geslacht, **genderidentiteit**, ras, huidskleur, etnische of maatschappelijke herkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of levensbeschouwing, politieke mening of elke andere overtuiging, het behoren tot een nationale minderheid, grootte van het vermogen, afkomst, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid.

Hoofdstuk II

Recht van verplaatsing en van verblijf tot zes maanden

Artikel 5

Uitreisrecht

1. Iedere burger van de Unie die van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort is voorzien, heeft het recht het grondgebied van een lidstaat te verlaten om zich naar een andere lidstaat te begeven.

Dit recht is voor de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten gelijk aan dat van de burger van de Unie die zij begeleiden of bij wie zij zich voegen.

2. De in de lid 1 bedoelde personen kan niet de verplichting worden opgelegd een uitreisvisum of soortgelijk document over te leggen.
3. De lidstaten verstrekken hun burgers een identiteitskaart of een paspoort waarin met name hun nationaliteit is vermeld, of zij vernieuwen deze bescheiden.
4. Het paspoort moet ten minste geldig zijn voor alle lidstaten van de Unie en voor de rechtstreekse doorreislanden tussen de lidstaten. Wanneer de wetgeving van een lidstaat niet in de afgifte van een identiteitskaart voorziet, mag de geldigheidsduur van het paspoort bij afgifte of verlenging niet minder dan vijf jaar bedragen.

Artikel 6

Inreisrecht en verblijfsrecht tot zes maanden

1. De lidstaten laten de burger van de Unie en zijn familieleden, ongeacht hun nationaliteit, toe tot hun grondgebied indien zij van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort zijn voorzien.

De burger van de Unie mag niet worden verplicht een inreisvisum of soortgelijk document over te leggen.

2. De familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten, mogen slechts worden onderworpen aan de verplichting een inreisvisum voor een kort verblijf over te leggen overeenkomstig Verordening (EG) nr. 539/2001 **of, in voorkomend geval, de desbetreffende nationale wetgeving. Voor de toepassing van deze richtlijn stelt het bezit van** een door een lidstaat afgegeven geldige verblijfstitel ~~staat gelijk aan de betrokkene vrij van de verplichting zich van een visum te voorzien.~~

De lidstaten verlenen deze personen alle faciliteiten om de eventueel nodige visa te verkrijgen. **Dergelijke visa worden uiterlijk vijf werkdagen na indiening van de aanvraag verleend.** Deze visa zijn kosteloos.

3. Het gastland brengt geen inreis- of uitreisstempel aan in het paspoort van een familielid dat niet de nationaliteit van een lidstaat bezit indien de betrokkene in het bezit is van een verblijfstitel.
4. Wanneer de burger van de Unie of het familielid niet over de vereiste reisdocumenten of, in voorkomend geval, de nodige visa beschikken, verleent de betrokken lidstaat hun alle faciliteiten om hen in staat te stellen **binnen een redelijke termijn** de vereiste documenten te verkrijgen of zich te laten toezenden, dan wel op andere wijze te doen vaststellen of te bewijzen dat zij het recht op vrij verkeer genieten, alvorens tot uitzetting over te gaan.
5. Het recht van de burger van de Unie het grondgebied van een lidstaat binnen te reizen, omvat het recht er voor een periode van ten hoogste zes maanden te verblijven **zonder enige andere voorwaarde of formaliteit dan het bezit** ~~wanneer hij van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort is voorzien.~~ De lidstaat kan de betrokkene enkel verplichten zijn aanwezigheid op het grondgebied kenbaar te maken binnen een termijn die niet korter mag zijn dan vijftien dagen. Niet-inachtneming van deze verplichting kan worden gestraft met niet-discriminerende en evenredige **administratieve** straffen.

6. Het bepaalde in lid 5 is eveneens van toepassing op de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die de burger van de Unie begeleiden of zich bij hem voegen. Indien laatstgenoemden echter aan de visumplicht zijn onderworpen, moeten zij vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van bedoeld visum een aanvraag voor een verblijfskaart overeenkomstig artikel 9 indienen.

Hoofdstuk III

Recht van verblijf met een duur van meer dan zes maanden

Artikel 7

Voorwaarden voor uitoefening

1. Iedere burger van de Unie heeft het recht gedurende meer dan zes maanden op het grondgebied van een andere lidstaat te verblijven:
 - a) indien hij als werknemer of zelfstandige een economische activiteit uitoefent, **dan wel ontvanger is van een verrichte dienst**, of
 - b) indien hij voor zichzelf en voor zijn familieleden over voldoende bestaansmiddelen beschikt om te voorkomen dat zij tijdens hun verblijf ten laste komen van de sociale bijstand van het gastland en hij een ziektekostenverzekering heeft afgesloten die alle risico's in het gastland dekt, of
 - c) ~~indien hij als student is toegelaten tot het volgen van aan een erkende onderwijsinstelling is ingeschreven om er als hoofdbezigheid een opleiding, bijvoorbeeld een beroepsopleiding, te volgen en beschikt over een ziektekostenverzekering die alle risico's in het gastland dekt, of~~
 - d) indien hij familielid is van een burger van de Unie die aan de onder a), b) of c) genoemde voorwaarden voldoet.
2. Het verblijfsrecht strekt zich uit tot de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten wanneer zij de burger van de Unie begeleiden of zich in het gastland bij hem voegen, mits deze laatste aan de in lid 1, onder a), b) of c), genoemde voorwaarden voldoet.
- 2bis. **Voor de toepassing van lid 1, onder a), behoudt een burger van de Unie die als werknemer of zelfstandige geen economische activiteit meer uitoefent de hoedanigheid van werknemer:**
 - a) **wanneer de betrokkene tijdelijk arbeidsongeschikt is als gevolg van ziekte of ongeval;**
 - b) **wanneer de betrokkene zich in een toestand van naar behoren vastgestelde onvrijwillige werkloosheid bevindt en zich bij de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening aanmeldt om een betrekking te vinden;**

- c) wanneer de betrokkene zich in een toestand van onvrijwillige werkloosheid bevindt als gevolg van het aflopen van zijn arbeidsovereenkomst waarvan de duur minder dan een jaar bedroeg en zich bij de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening aanmeldt om een betrekking te vinden. In dat geval behoudt de betrokkene de hoedanigheid van werknemer respectievelijk zelfstandige gedurende een periode die niet korter mag zijn dan zes maanden; indien de betrokkene recht heeft verworven op werkloosheidsuitkeringen blijft deze hoedanigheid bestaan totdat dit recht afloopt;
- d) wanneer de betrokkene een beroepsopleiding onderneemt. Tenzij de betrokkene zich in een toestand van onvrijwillige werkloosheid bevindt, is voor handhaving van de hoedanigheid van werknemer of zelfstandige vereist dat er een verband bestaat tussen de voorafgaande beroepsactiviteit en de betrokken opleiding.

Artikel 8

Administratieve formaliteiten voor de burgers van de Unie

1. Voor verblijven van meer dan zes maanden kan het gastland de burgers van de Unie de verplichting opleggen dat zij zich bij de bevoegde autoriteiten laten inschrijven. **Het gastland verleent burgers van de Unie die daarom verzoeken in ieder geval toestemming om zich te laten inschrijven.**
2. De voor de inschrijving gestelde termijn mag niet korter zijn dan zes maanden te rekenen vanaf de aankomst. ~~Het verblijfsrecht wordt vastgesteld door de onmiddellijke afgifte van~~ **Er wordt onmiddellijk** een verklaring van inschrijving **verstrekt** waarin de naam en het adres van de ingeschreven persoon en de datum van inschrijving worden vermeld. Niet-inachtneming van de verplichting tot inschrijving kan worden gestraft met niet-discriminerende en evenredige **administratieve** straffen.
3. Om de verklaring van inschrijving af te geven mogen de lidstaten van de in artikel 7, lid 1, onder a) of b), bedoelde burger van de Unie slechts verlangen dat deze een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort overlegt en dat hij door middel van een verklaring of op enige andere ten minste gelijkwaardige wijze, naar keuze van de betrokkene, verklaart dat hij voldoet aan de in artikel 7, lid 1, hetzij onder a), hetzij onder b), bedoelde voorwaarden.
4. Voor de afgifte van de verklaring van inschrijving mogen de lidstaten van de in artikel 7, lid 1, onder c), bedoelde burger van de Unie slechts verlangen dat deze een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort overlegt, alsmede zijn bewijs van inschrijving aan een erkende onderwijsinstelling om er als hoofdbezigheid een **opleiding, bijvoorbeeld een** beroepsopleiding te volgen en dat hij door middel van een verklaring of op enige andere, ten minste gelijkwaardige wijze, naar keuze van de betrokkene, verklaart dat hij voor zichzelf en voor zijn familieleden over toereikende bestaansmiddelen beschikt om te voorkomen dat zij tijdens hun verblijf ten laste van de sociale bijstand van het gastland komen en dat hij een ziektekostenverzekering heeft afgesloten die alle risico's in het gastland dekt.

5. De lidstaten mogen het bedrag van de bestaansmiddelen dat zij als toereikend beschouwen niet vaststellen.
6. Voor de afgifte van de verklaring van inschrijving aan de familieleden van de burger van de Unie die de nationaliteit van een lidstaat bezitten, kunnen de lidstaten om overlegging van de volgende documenten verzoeken:
- a) een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort;
 - b) een document waaruit de verklaring die het bestaan van een familierechtelijke betrekking aantoonbaar is;
 - c) in voorkomend geval de verklaring van inschrijving van de burger van de Unie die zij vergezellen of bij wie zij zich voegen;
 - d) in de in artikel 2, lid 2, onder b), bedoelde gevallen, het bewijs dat aan de in deze bepaling bedoelde voorwaarden is voldaan;
 - e) in de in artikel 3, lid 2, bedoelde gevallen, een door de bevoegde instantie van het land van oorsprong of herkomst afgegeven document waarin wordt verklaard dat zij ten laste van de burger van de Unie komen of dat zij in dat land bij hem inwoonden **of elk bewijs met betrekking tot het bestaan van zwaarwegende gezondheidsredenen of humanitaire redenen.**
- ~~7. De verklaring van inschrijving mag aan de werknemer of zelfstandige die geen economische activiteit meer uitoefent, in de volgende gevallen niet worden geweigerd:~~
- ~~a) wanneer de betrokkene tijdelijk arbeidsongeschikt is als gevolg van ziekte of ongeval;~~
 - ~~b) wanneer de betrokkene zich in een toestand van naar behoren vastgestelde onvrijwillige werkloosheid bevindt en zich bij de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening aanmeldt om een betrekking te vinden;~~
 - ~~c) wanneer de betrokkene zich in een toestand van onvrijwillige werkloosheid bevindt als gevolg van het aflopen van zijn arbeidsovereenkomst waarvan de duur minder dan een jaar bedroeg en zich bij de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening aanmeldt om een betrekking te vinden. In dat geval behoudt de betrokkene de hoedanigheid van werknemer respectievelijk zelfstandige gedurende een periode die niet korter mag zijn dan zes maanden; indien de betrokkene recht heeft verworven op werkloosheidsuitkeringen blijft deze hoedanigheid bestaan totdat dit recht afloopt;~~
 - ~~d) wanneer de betrokkene een beroepsopleiding onderneemt. Tenzij de betrokkene zich in een toestand van onvrijwillige werkloosheid bevindt, is voor handhaving van de hoedanigheid van werknemer of zelfstandige vereist dat er een verband bestaat tussen de voorafgaande beroepsactiviteit en de betrokken opleiding.~~

Artikel 9

Administratieve formaliteiten voor de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten

1. De lidstaten verstrekken de familieleden van een burger van de Unie die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten, een verblijfskaart wanneer de duur van het voorgenomen verblijf langer is dan zes maanden.
2. De termijn voor indiening van het verzoek om afgifte van een verblijfskaart mag niet minder bedragen dan zes maanden te rekenen vanaf de aankomst. Familieleden die onderworpen zijn aan de visumplicht moeten deze aanvraag echter indienen voordat de geldigheidsduur van het visum verstrijkt.
- 2 bis. Toekenning van een verblijfskaart mag niet worden geweigerd uitsluitend op grond van het feit dat de betrokkene geen visum heeft of dat zijn visum is verlopen voordat de aanvraag voor een verblijfskaart is ingediend.**
3. Niet-inachtneming van de verplichting om de verblijfskaart aan te vragen kan worden gestraft met niet-discriminerende en evenredige **administratieve** straffen.

Artikel 10

Afgifte van de verblijfskaart

1. Het verblijfsrecht van de familieleden van een burger van de Unie die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten wordt binnen ~~drie~~zes maanden na de indiening van een verzoek terzake vastgesteld door de afgifte van een document "verblijfskaart van een familielid van een burger van de Unie" genoemd. **Er wordt onmiddellijk een verklaring afgegeven dat een aanvraag voor een verblijfskaart voor een familielid van een burger van de Unie is ingediend. In deze verklaring wordt tevens melding gemaakt van het feit dat de betrokkene de hoedanigheid heeft van familielid van een burger van de Unie.**
2. Voor de afgifte van de verblijfskaart verlangen de lidstaten overlegging van ~~dezelfde~~ **de volgende** documenten ~~als de in artikel 8, lid 6, genoemde:~~
 - a) een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort;
 - b) een document waaruit blijkt dat er een familierechtelijke betrekking bestaat;
 - c) de verklaring van inschrijving van de burger van de Unie die zij vergezellen of bij wie zij zich voegen;
 - d) in de in artikel 2, lid 2, onder b), bedoelde gevallen, het bewijs dat aan de in deze bepaling bedoelde voorwaarden is voldaan;
 - e) in de in artikel 3, lid 2, bedoelde gevallen, een door de bevoegde instantie van het land van oorsprong of herkomst afgegeven document waarin wordt verklaard dat zij ten laste van de burger van de Unie komen of dat

zij in dat land bij hem inwoonden of elk bewijs met betrekking tot het bestaan van zwaarwegende gezondheidsredenen of humanitaire redenen.

Artikel 11

Geldigheidsduur van de verblijfskaart

1. De in artikel 10, lid 1, bedoelde verblijfskaart heeft een geldigheidsduur van ten minste vijf jaar vanaf de datum van afgifte.
- 1 bis. ~~Onderbrekingen van het verblijf van niet langer dan zes achtereenvolgende maanden alsmede afwezigheden van langere duur om ernstige redenen zoals met name vervulling van de militaire dienstplicht, ernstige ziekte, zwangerschap en moederschap, studie of beroepsopleiding, dan wel uitzending om werkzaamheden te verrichten op het grondgebied van een andere lidstaat of een derde land, hebben geen invloed op de geldigheid van de verblijfskaart. De geldigheid van de verblijfskaart wordt niet beïnvloed door tijdelijke afwezigheden van niet langer dan zes achtereenvolgende maanden, noch door afwezigheid van langere duur in verband met vervulling van de militaire dienstplicht of zwangerschap en bevalling, noch door een ononderbroken afwezigheid van ten hoogste een jaar om zwaarwegende redenen die met name verband houden met een ernstige ziekte, studie of beroepsopleiding, dan wel uitzending om werkzaamheden te verrichten op het grondgebied van een andere lidstaat of een derde land.~~**

Artikel 12

Behoud van het verblijfsrecht van familieleden in geval van overlijden of vertrek van de burger van de Unie

1. Onverminderd het bepaalde in de tweede alinea heeft het overlijden van de burger van de Unie of zijn vertrek uit het gastland geen invloed op het verblijfsrecht van zijn familieleden die de nationaliteit van een lidstaat bezitten.

Alvorens het duurzame verblijfsrecht te verkrijgen, moeten de betrokkenen zelf aan de in artikel 7, lid 1, onder a), b), c) of d) vervatte voorwaarden voldoen.

2. Onverminderd het bepaalde in de tweede alinea leidt het overlijden van de burger van de Unie van wie zij afhankelijk zijn, niet tot verlies van het verblijfsrecht van zijn familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten.

Voor de verkrijging van het duurzame verblijfsrecht blijft het verblijfsrecht van de betrokkenen aan de voorwaarde onderworpen dat zij een economische activiteit moeten uitoefenen als werknemers of zelfstandigen dan wel dat zij voor zichzelf en voor hun familieleden over toereikende bestaansmiddelen beschikken om te voorkomen dat zij tijdens hun verblijf ten laste komen van de sociale bijstand van het gastland en zij een ziektekostenverzekering hebben afgesloten die alle risico's in het gastland dekt, dan wel dat zij in het gastland reeds worden erkend als familieleden van degene die aan deze voorwaarden voldoet.

Deze bestaansmiddelen worden als toereikend beschouwd wanneer zij ten minste gelijk zijn aan het inkomenspeil waarbeneden door het gastland aan zijn onderdanen

sociale bijstand kan worden verleend. Wanneer dit criterium niet kan worden toegepast, worden de bestaansmiddelen van de betrokkene als toereikend beschouwd wanneer zij ten minste gelijk zijn aan het door het gastland uitgekeerde minimale socialezekerheidspensioen.

3. Het vertrek van de burger van de Unie leidt niet tot verlies van het verblijfsrecht van zijn kinderen **noch van de ouder die de kinderen daadwerkelijk verzorgt, die niet de ongeacht hun** nationaliteit van een lidstaat bezitten, indien zij ~~deze kinderen~~ in het gastland woonachtig zijn en er met het oog op studie zijn ingeschreven aan een onderwijsinstelling op secundair of postsecundair niveau. Deze bepaling geldt tot aan het einde van hun studie.

Artikel 13

Behoud van het verblijfsrecht van de familieleden in geval van scheiding of nietigverklaring van het huwelijk of beëindiging van het partnerschap

1. Onverminderd het bepaalde in de tweede alinea is de scheiding, ~~of nietigverklaring van het huwelijk~~ **of beëindiging van het partnerschap of de relatie als bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b)**, niet van invloed op het verblijfsrecht van de familieleden van de burger van de Unie die de nationaliteit van een lidstaat bezitten.

Alvorens het duurzame verblijfsrecht te verkrijgen, moeten de betrokkenen aan de in artikel 7, lid 1, onder a), b), c) of d), vervatte voorwaarden voldoen.

2. Onverminderd het bepaalde in de tweede alinea leidt de scheiding, ~~of nietigverklaring van het huwelijk~~ **of beëindiging van het partnerschap of de relatie als bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b)**, niet tot verlies van het verblijfsrecht van de familieleden van de burger van de Unie die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten:
 - a) wanneer het huwelijk, **het partnerschap of de relatie als bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b)**, aan het begin van de gerechtelijke procedure tot scheiding of nietigverklaring **of bij de beëindiging van het partnerschap of de relatie als bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b)**, naar behoren gestaafd, ten minste ~~vijf~~ **twee** jaar heeft geduurd, waarvan een jaar in het gastland, of
 - b) wanneer de verzorging van de kinderen van de burger van de Unie bij overeenkomst tussen de echtgenoten **of partners** of bij gerechtelijke beslissing is toegewezen aan de echtgenoot **of de in artikel 2, lid 2, onder b)**, bedoelde **partner** die niet de nationaliteit van een lidstaat bezit, dan wel
 - c) wanneer **zulks gerechtvaardigd is in** bijzonder schrijnende situaties, **bijvoorbeeld lichamelijk of geestelijk geweld binnen het gezin, of om humanitaire redenen** ~~zulks vereisen~~.

Vóór de verkrijging van het duurzame verblijfsrecht blijft het verblijfsrecht van de betrokkenen onderworpen aan de voorwaarde dat zij een economische activiteit uitoefenen als werknemers of zelfstandigen, dan wel dat zij voor zichzelf en voor hun familieleden over toereikende bestaansmiddelen beschikken om te voorkomen dat zij tijdens hun verblijf ten laste komen van het gastland, en dat zij een ziektekostenverzekering hebben afgesloten die alle risico's in het gastland dekt, dan

wel dat zij in het gastland reeds worden erkend als familieleden van degene die aan deze voorwaarden voldoet.

De in de tweede alinea bedoelde toereikende bestaansmiddelen zijn die welke zijn beschreven in artikel 12, lid 2, derde alinea.

Artikel 13 bis

Procedurele waarborgen in geval van verwijdering om administratieve redenen

1. **Het verblijfsrecht blijft bestaan zolang de begunstigten daarvan voldoen aan de in de artikelen 7, 12 en 13 genoemde voorwaarden.**
2. **De in de artikelen 28 en 29 vervatte procedures zijn *mutatis mutandis* van toepassing op ieder verwijderingsbesluit dat door het gastland ten aanzien van de burger van de Unie of diens familieleden wordt genomen om andere redenen dan die welke verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid.**
3. **Het gastland mag het in lid 2 bedoelde verwijderingsbesluit niet verbinden aan een verbod het grondgebied binnen te komen.**

Hoofdstuk IV Duurzaam verblijfsrecht

Afdeling I

VERWERVING

Artikel 14

Algemene regel voor de burgers van de Unie en de familieleden

- 1 Iedere burger van de Unie die gedurende vier jaar onafgebroken legaal op het grondgebied van het gastland heeft verbleven, heeft aldaar een duurzaam verblijfsrecht. Dit recht is niet onderworpen aan de in hoofdstuk III gestelde voorwaarden.
- 1 bis. **Tijdelijke afwezigheden van niet meer dan in totaal zes maanden per jaar of langere afwezigheden van maximaal twaalf achtereenvolgende maanden om zwaarwegende redenen die met name verband houden met vervulling van de militaire dienstplicht, ernstige ziekte, zwangerschap en bevalling, studie of beroepsopleiding, dan wel uitzending om werkzaamheden te verrichten op het grondgebied van een andere lidstaat of een derde land, hebben geen invloed op de continuïteit van het verblijf.**
2. Het bepaalde in lid 1 is eveneens van toepassing op de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die vier jaar bij de burger van de Unie in het gastland hebben ingewoond.

3. Wanneer het duurzame verblijfsrecht eenmaal verkregen is, kan het slechts worden verloren door meer dan vier achtereenvolgende jaren uit het gastland afwezig te zijn.

Artikel 15

Afwijkingen voor werknemers en zelfstandigen die hun werkzaamheid in het gastland hebben gestaakt en hun familieleden

1. In afwijking van artikel 14 hebben de volgende categorieën personen een duurzaam verblijfsrecht op het grondgebied van het gastland voordat de vier jaren van onafgebroken verblijf verstreken zijn:

- a) de werknemer of zelfstandige die op het tijdstip waarop hij zijn werkzaamheid staakt, de leeftijd heeft bereikt die bij de wetgeving van de betrokken lidstaat is vastgesteld om aanspraak te maken op een ouderdomspensioen of die ophoudt een betrekking in loondienst te vervullen ten gevolge van vervroegde uittreding, mits hij er zijn werkzaamheid gedurende de laatste twaalf maanden heeft uitgeoefend en hij er sedert meer dan drie jaar onafgebroken heeft gewoond.

Ingeval de wetgeving van deze lidstaat aan bepaalde categorieën zelfstandigen geen recht op een ouderdomspensioen toekent, wordt aan de leeftijdsvoorwaarde geacht te zijn voldaan wanneer de begunstigde de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt;

- b) de werknemer of zelfstandige die, na sedert meer dan twee jaar onafgebroken op het grondgebied van deze lidstaat te hebben verbleven, er zijn activiteit staakt als gevolg van blijvende arbeidsongeschiktheid.

Indien deze arbeidsongeschiktheid het gevolg is van een arbeidsongeval of een beroepsziekte waardoor recht ontstaat op een uitkering die geheel of ten dele ten laste komt van een instelling van deze staat wordt geen voorwaarde ten aanzien van de verblijfsduur gesteld;

- c) de werknemer of zelfstandige die, na drie jaar onafgebroken op het grondgebied van het gastland werkzaam te zijn geweest en er te hebben verbleven, een werkzaamheid in loondienst of als zelfstandige uitoefent op het grondgebied van een andere lidstaat, maar zijn woning op het grondgebied van het gastland aanhoudt en er in beginsel dagelijks of ten minste eenmaal per week naar terugkeert.

Met het oog op de verwerving van de in de eerste alinea, onder a) en b), bedoelde rechten worden de aldus op het grondgebied van de andere lidstaat vervulde tijdvakken van werkzaamheid geacht te zijn vervuld op het grondgebied van het gastland.

Naar behoren door de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening vastgestelde perioden van onvrijwillige werkloosheid, perioden waarin de betrokkene onafhankelijk van zijn wil zijn activiteit heeft onderbroken, en perioden van afwezigheid of onderbreking van de arbeid wegens ziekte of ongeval worden als arbeidsperioden beschouwd.

2. De in lid 1, onder a), gestelde voorwaarden inzake de duur van het verblijf en van de werkzaamheid en de in lid 1, onder b), gestelde voorwaarde inzake de verblijfsduur zijn niet van toepassing indien de echtgenoot **of partner als bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b)**, van de werknemer of zelfstandige onderdaan is van het gastland of **indien de echtgenoot** de nationaliteit van het gastland heeft verloren als gevolg van zijn huwelijk met de betrokkene.
3. De familieleden van de werknemer of zelfstandige die op grond van het bepaalde in lid 1 een duurzaam verblijfsrecht heeft verkregen, hebben, ongeacht hun nationaliteit, eveneens een duurzaam verblijfsrecht in het gastland.
4. Wanneer de werknemer of zelfstandige tijdens zijn arbeidsleven is overleden alvorens uit hoofde van het bepaalde in lid 1 het duurzame verblijfsrecht op het grondgebied van het gastland te hebben verkregen, hebben de familieleden, ongeacht hun nationaliteit, een duurzaam verblijfsrecht op het grondgebied van het gastland mits:
 - a) de werknemer of zelfstandige op het tijdstip van overlijden gedurende een jaar onafgebroken op het grondgebied van deze lidstaat heeft verbleven, of
 - b) zijn overlijden het gevolg is geweest van een arbeidsongeval of beroepsziekte, of
 - c) de overlevende echtgenoot de nationaliteit van het gastland als gevolg van zijn huwelijk met deze werknemer of zelfstandige heeft verloren.

Artikel 16

Verwerving van het duurzame verblijfsrecht door bepaalde familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten

Onverminderd het bepaalde in artikel 15, verwerven de in artikel 12, lid 2, en artikel 13, lid 2, bedoelde familieleden van een burger van de Unie die aan de in deze bepalingen vervatte voorwaarden voldoen, een duurzaam verblijfsrecht na ~~vier jaren onafgebroken verblijf sedert hun aankomsten~~ **onafgebroken legaal verblijf van vier jaar** in het gastland.

AFDELING II

Administratieve formaliteiten

Artikel 17

Duurzame verblijfskaart

1. De lidstaten verstrekken personen die het duurzame verblijfsrecht genieten, binnen drie maanden na indiening van een aanvraag terzake een duurzame verblijfskaart. De duurzame verblijfskaart is van onbeperkte duur. ~~Zij kan rechtens om de tien jaar worden verlengd.~~

2. De voor de indiening van de aanvraag voor een duurzame verblijfskaart gestelde termijn mag niet minder bedragen dan twee jaar te rekenen vanaf het tijdstip waarop het recht wordt verworven. Familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten, moeten deze aanvraag echter vóór het verstrijken van de geldigheid van de eerste verblijfskaart indienen.

Niet-inachtneming van de verplichting om de verblijfskaart aan te vragen kan worden gestraft met niet-discriminerende en evenredige **administratieve** straffen.

3. Onderbrekingen van het verblijf van niet meer dan vier **achtereenvolgende** jaren zijn niet van invloed op de geldigheid van de duurzame verblijfskaart.

Artikel 18

Continuïteit van het verblijf

1. De continuïteit van het verblijf kan worden aangetoond met ieder in het gastland gebruikelijk bewijsmiddel. ~~Deze onafgebrokenheid wordt niet beïnvloed door tijdelijke afwezigheid van in totaal ten hoogste zes maanden per jaar, noch door afwezigheid van langere duur om ernstige redenen die met name verband houden met de vervulling van militaire verplichtingen, ernstige ziekte, zwangerschap en moederschap, studie of beroepsopleiding, dan wel uitzending om beroepsredenen op het grondgebied van een andere lidstaat of een derde land.~~
2. De continuïteit van het verblijf wordt onderbroken door een ten aanzien van de betrokkene rechtsgeldig genomen besluit tot verwijdering, tenzij de uitvoering van deze maatregel wordt opgeschort.

HOOFDSTUK V

Gemeenschappelijke bepalingen inzake het verblijfsrecht en het duurzame verblijfsrecht

Artikel 19

Territoriale werkingssfeer

Het verblijfsrecht en het duurzame verblijfsrecht gelden voor het gehele grondgebied van de lidstaat. Territoriale beperkingen op het verblijfsrecht en het duurzame verblijfsrecht kunnen door de lidstaten enkel worden vastgesteld in gevallen waarin deze eveneens voor hun eigen onderdanen gelden.

Artikel 20

Bijbehorende rechten

De familieleden van de burger van de Unie die het verblijfsrecht of het duurzame verblijfsrecht in een lidstaat genieten, hebben, ongeacht hun nationaliteit, het recht er een economische werkzaamheid als werknemer of zelfstandige uit te oefenen.

Artikel 21

Gelijke behandeling

1. Iedere burger van de Unie die op het grondgebied van het gastland verblijft, geniet op het toepassingsgebied van het Verdrag dezelfde behandeling als de nationale onderdanen.

Dit recht geldt ook voor de familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die het verblijfsrecht of het duurzame verblijfsrecht genieten.

2. In afwijking van lid 1 is het gastland niet verplicht voor de verkrijging van het duurzame verblijfsrecht het recht op ~~een sociale bijstandsuitkering toe te kennen aan andere personen dan werknemers of zelfstandigen en hun familieleden, of op een beurs voor levensonderhoud~~ **toe te kennen** aan personen die het verblijfsrecht genieten en zich naar zijn grondgebied hebben begeven om er te studeren.

Artikel 22

Algemene bepalingen betreffende de verblijfsdocumenten

1. Het ~~bezit van feit dat de betrokkene niet over~~ een verklaring van inschrijving, een verklaring dat de aanvraag voor een verblijfskaart is ingediend, een verblijfskaart van een familielid of een duurzame verblijfskaart **beschikt**, kan ~~in geen geval een voorwaarde vormen voor met name de uitoefening van~~ **niet worden gebruikt om hem het recht te ontfangen een economische werkzaamheid uit te oefenen of in aanmerking te komen voor een uitkering of een voordeel of voor enige andere administratieve maatregel indien de hoedanigheid van begunstigde van de uit deze richtlijn voortvloeiende rechten met enigerlei ander bewijsstuk kan worden aangetoond.**
2. Alle in lid 1 genoemde documenten worden kosteloos verstrekt of tegen betaling van een bedrag dat de voor de afgifte van soortgelijke documenten van eigen onderdanen verlangde rechten en heffingen niet te boven gaat.

Artikel 23

Controles door de bevoegde autoriteiten

De lidstaten kunnen controles verrichten op de naleving van de eventueel uit het nationaal recht voortvloeiende verplichting steeds in staat te zijn de verklaring van inschrijving of de verblijfskaart over te leggen, mits dezelfde verplichting wordt opgelegd aan de eigen onderdanen wat betreft hun identiteitskaart.

In geval van niet-naleving van deze verplichting kunnen de lidstaten dezelfde straffen opleggen als die welke van toepassing zijn op hun eigen onderdanen in geval van niet-nakoming van de verplichting een identiteitskaart bij zich te dragen.

Artikel 24

Procedurele waarborgen

1. ~~Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk VI zijn de in de artikelen 28 en 29 vervatte procedures van overeenkomstige toepassing op ieder besluit tot verwijdering dat door het gastland ten aanzien van de burger van de Unie of de familieleden wordt genomen om andere redenen dan die welke verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid.~~
2. ~~Het gastland mag het in lid 1 bedoelde verwijderingsbesluit niet verbinden aan een verbod het eigen grondgebied binnen te komen.~~

Hoofdstuk VI

Beperkingen op het inreis- en verblijfsrecht om redenen van openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid

Artikel 25

Algemene beginselen

1. Het bepaalde in dit hoofdstuk is van toepassing op **alle** om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid genomen besluiten **tot beperking van het vrije verkeer van** een burger van de Unie of een lid van zijn familie, ongeacht hun nationaliteit ~~de toegang tot het grondgebied te ontfangen of daarvan te verwijderen~~. Deze redenen mogen niet voor economische doeleinden worden aangevoerd.
2. De om redenen van openbare orde of openbare veiligheid genomen maatregelen **moeten in overeenstemming zijn met het evenredigheidsbeginsel** en mogen enkel gebaseerd zijn op het persoonlijke gedrag van degene ten aanzien van wie zij worden genomen. Het loutere bestaan van strafrechtelijke veroordelingen mag niet automatisch aanleiding geven tot deze maatregelen.

Het persoonlijke gedrag moet een **werkelijke**, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormen. Motiveringen die los staan van het individuele geval of die verband houden met algemene preventieve redenen mogen niet worden aangevoerd.

Het persoonlijke gedrag mag niet als een voldoende ernstige bedreiging worden aangemerkt wanneer de betrokken lidstaat geen strenge strafmaatregelen neemt ten aanzien van dezelfde gedragingen wanneer deze door zijn eigen onderdanen aan de dag worden gelegd.

3. Het verstrijken van de geldigheidsduur van het paspoort of de identiteitskaart op grond waarvan de inreis in het gastland heeft plaatsgevonden en de verklaring van inschrijving of de verblijfskaart is afgegeven, kan verwijdering van het grondgebied niet rechtvaardigen.

4. Bij de afgifte van de verklaring van inschrijving of van de verblijfskaart kan het gastland wanneer het zulks onontbeerlijk acht, de lidstaat van oorsprong en eventueel de andere lidstaten **binnen de zes maanden die volgen op de binnenkomst op zijn grondgebied** om inlichtingen verzoeken betreffende de antecedenten van een burger van de Unie of een lid van zijn familie. Deze raadpleging mag geen systematisch karakter dragen. De geraadpleegde lidstaat moet zijn antwoord binnen een termijn van twee maanden verstrekken.
5. De lidstaat die het paspoort of de identiteitskaart heeft afgegeven, ontvangt de houder van dit document zonder formaliteiten, zelfs indien dit is verlopen of de nationaliteit van de houder wordt betwist.
- 5 bis. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van iedere besluit tot verwijdering van een burger van de Unie of een lid van zijn familie.**

Artikel 26

Bescherming tegen verwijdering

1. Alvorens een besluit tot verwijdering van het grondgebied te nemen om redenen van openbare orde of openbare veiligheid moet het gastland met name de duur van het verblijf van de betrokkene op zijn grondgebied, diens leeftijd, gezondheidstoestand, gezinssituatie en economische situatie, sociale en culturele integratie in het gastland en de mate waarin hij bindingen heeft met zijn land van oorsprong in overweging nemen.
2. Het gastland mag geen besluit tot verwijdering van het grondgebied om redenen van openbare orde of openbare veiligheid nemen ten aanzien van een burger van de Unie of een lid van zijn familie, ongeacht hun nationaliteit, wanneer de betrokkene een duurzaam verblijfsrecht op zijn grondgebied heeft verkregen, of ten aanzien van een familielid dat minderjarig is.

Artikel 27

Volksgezondheid

1. ~~De enige ziekten of gebreken die weigering van toelating tot of weigering van het verblijfsrecht een maatregel tot beperking van het vrije verkeer op het grondgebied van een lidstaat kunnen rechtvaardigen, zijn de in Internationale Gezondheidsregeling nr. 2 van 25 mei 1951 van de Wereldgezondheidsorganisatie bedoelde ziekten waarvoor quarantaine is voorgeschreven alsmede andere infectieziekten of besmettelijke parasitaire ziekten voorzover ten aanzien daarvan in het gastland beschermende regelingen ten aanzien van de eigen onderdanen worden getroffen. De lidstaten mogen geen nieuwe bepalingen en praktijken invoeren die beperkender zijn dan die welke op de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn gelden.~~
2. Het optreden van ziekten of gebreken na de inschrijving bij de bevoegde instantie ~~van de woonplaats of na de afgifte van de eerste verblijfskaart~~ **zes maanden na binnenkomst op het grondgebied** kan niet als rechtvaardiging gelden ~~voor de~~

~~weigering de duurzame verblijfskaart af te geven of voor verwijdering van het grondgebied.~~

3. Indien ernstige aanwijzingen daartoe aanleiding geven, kan een lidstaat personen die het verblijfsrecht genieten **binnen zes maanden na binnenkomst op het grondgebied** aan een kosteloos medisch onderzoek onderwerpen met het oog op het afgeven van een verklaring dat zij niet lijden aan de in lid 1 genoemde ziekten. Deze medische onderzoeken mogen geen stelselmatig karakter hebben.

Artikel 28

Kennisgeving van beslissingen

1. ~~Het besluit tot weigering van toelating tot of verwijdering van het grondgebied~~ **Elk besluit als bedoeld in artikel 25, lid 1,** moet de betrokkene op zodanige wijze **schriftelijk** ter kennis worden gebracht dat hij in staat is de inhoud en de gevolgen ervan te begrijpen.
2. De motieven uit hoofde van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid die ten grondslag liggen aan een hem betreffend besluit worden nauwkeurig en volledig omschreven en de betrokkene ~~schriftelijk~~ ter kennis gebracht tenzij redenen in verband met de veiligheid van de staat zich daartegen verzetten.
3. De kennisgeving omvat een vermelding van de rechterlijke instantie waarbij de betrokkene beroep kan instellen alsmede de termijn waarbinnen hij zulks moet doen en, in voorkomend geval, een vermelding van de termijn waarbinnen het grondgebied moet worden verlaten. Behalve in naar behoren aangetoonde dringende gevallen mag deze termijn niet korter zijn dan ~~vijftien dagen wanneer de betrokkene zich nog niet heeft laten inschrijven bij de bevoegde autoriteit van zijn woonplaats of wanneer hij nog geen verblijfskaart heeft ontvangen, en niet korter dan een maand in de andere gevallen~~ **dertig dagen na de kennisgeving.**

Artikel 29

Procedurele waarborgen

1. Indien **ten aanzien van de betrokkene** een besluit wordt genomen ~~tot weigering van toelating, tot verwijdering of tot weigering van afgifte van de verklaring van inschrijving, van de verblijfskaart of van de duurzame verblijfskaart~~ om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid, kan de betrokkene de in het gastland beschikbare ~~administratieve en andere rechtsmiddelen~~ **en, in voorkomend geval, administratieve middelen** aanwenden.
2. ~~Wanneer een administratief beroep is voorgeschreven, wordt het besluit,~~ **De administratieve instantie neemt,** behalve in dringende gevallen, ~~eerst door de administratieve instantie genomen~~ **pas een besluit** nadat advies is uitgebracht door een andere bevoegde instantie van het gastland dan die welke bevoegd is om ~~de het~~ in lid 1 **bedoelde besluit** ~~genoemde besluiten~~ te nemen, en waarvoor de betrokkene indien hij daarom verzoekt, persoonlijk verweer moet kunnen voeren, tenzij redenen in verband met de veiligheid van de staat zich daartegen verzetten, of zich moet

kunnen laten bijstaan of vertegenwoordigen onder de in de nationale wetgeving vastgestelde procedurele voorwaarden.

3. ~~Ingeval het beroep geen schorsende werking heeft, moet de rechter bij wie de zaak aanhangig is de mogelijkheid hebben om volgens een kortgedingprocedure opschorting van de uitvoering van het aangevochten besluit te gelasten totdat een definitieve uitspraak is gedaan.~~ **Indien het tegen een besluit tot verwijdering van het grondgebied ingesteld beroep vergezeld gaat van een verzoek om schorsing van deze maatregel, vindt de daadwerkelijke verwijdering van het grondgebied niet plaats zolang over dit verzoek nog geen uitspraak is gedaan.**
4. De controle door de rechter bij wie de zaak aanhangig is, heeft betrekking op de wettigheid van het besluit alsmede op de feiten en omstandigheden die de voorgenomen maatregel rechtvaardigen. De betrokken rechter controleert tevens of het besluit niet in wanverhouding staat tot **met name** de in artikel 26 gestelde eisen.
5. De lidstaten mogen de aanwezigheid van de betrokkene op hun grondgebied weigeren totdat het proces plaatsvindt, maar zij mogen zijn persoonlijke verschijning voor de nationale rechter niet verbieden.

Artikel 30

Geldigheidsduur van een verbod op het grondgebied te verblijven

1. De lidstaten mogen ten aanzien van personen die onder deze richtlijn vallen, geen levenslang verbod uitvaardigen om op het grondgebied te verblijven.
2. Personen die ~~van het grondgebied zijn verwijderd~~ **de toegang tot het grondgebied is ontzegd** om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid kunnen **om opheffing van dit verbod verzoeken** ~~een nieuwe aanvraag indienen om tot het grondgebied te worden toegelaten~~ na een redelijke termijn die afhankelijk is van de omstandigheden, en ~~uiteindelijk in ieder geval~~ na twee jaar te rekenen vanaf **de kennisgeving van het in de zin van het Gemeenschapsrecht rechtsgeldig genomen definitieve verbodsbesluit tot verwijdering**, door middelen in te roepen waaruit een materiële wijziging kan worden opgemaakt in de omstandigheden op grond waarvan het **verbodsbesluit tot verwijdering** was genomen.

De betrokken lidstaat moet zich binnen een termijn van ~~drie-zes~~ maanden te rekenen vanaf de indiening van het verzoek terzake uitspreken.

3. De in lid 2 bedoelde personen hebben gedurende de behandeling van hun verzoek geen recht op toegang tot dit grondgebied.

Artikel 31

Verwijdering bij wijze van straf of bijkomende straf

Het gastland kan een maatregel tot verwijdering van het grondgebied bij wijze van straf of bijkomende straf naast een vrijheidsstraf slechts rechtsgeldig gelasten met inachtneming van de vereisten die voortvloeien uit de artikelen 25, 26, 27 en 30, lid 1.

2. ~~Alvorens tot uitvoering van een besluit tot verwijdering over te gaan, gaat de lidstaat na of zich een tegenwoordige en werkelijke bedreiging van de openbare orde of de openbare veiligheid voordoet en beoordeelt hij de eventuele sedert het tijdstip waarop het besluit tot verwijdering werd genomen opgetreden wijzigingen in de omstandigheden.~~

Artikel 31bis

Verificatie vóór de verwijdering

Alvorens tot uitvoering van een besluit tot verwijdering over te gaan, gaat de lidstaat na of zich een actuele en werkelijke bedreiging van de openbare orde of de openbare veiligheid voordoet en beoordeelt hij de eventueel sedert het tijdstip waarop het besluit tot verwijdering werd genomen opgetreden wijzigingen in de omstandigheden.

Hoofdstuk VII Slotbepalingen

Artikel 32

Publiciteit

De lidstaten verspreiden de informatie betreffende de rechten en verplichtingen van de burgers van de **Unie en hun familieleden** op de door deze richtlijn bestreken gebieden, **met name door middel van bewustmakingscampagnes via de nationale en plaatselijke informatie- en communicatiemedia.**

Artikel 33

Straffen

De lidstaten stellen het stelsel van straffen dat van toepassing is op overtredingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen vast en treffen alle maatregelen die nodig zijn om de daadwerkelijke toepassing van die straffen te verzekeren. De aldus vastgestelde straffen moeten doeltreffend **en evenredig en afschrikkend zijn en vergelijkbaar zijn met die welke de lidstaten ten aanzien van hun eigen onderdanen toepassen wegens inbreuken van geringe betekenis.** De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op de in artikel 37 genoemde datum van de desbetreffende bepalingen in kennis en delen haar alle latere wijzigingen terzake zo spoedig mogelijk mede.

Artikel 34

Gunstiger nationale bepalingen

Het bepaalde in deze richtlijn geldt onverminderd de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van een lidstaat die eventueel gunstiger zijn voor de personen waarop deze richtlijn betrekking heeft.

Artikel 35

Intrekking

1. De artikelen 10 en 11 van Verordening (EEG) nr. 1612/68 worden met ingang van 1 juli ~~2003~~**2005** geschrapt.
2. De Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG worden met ingang 1 juli ~~2003~~**2005** ingetrokken.

Artikel 36

Verslag

Uiterlijk op 1 juli ~~2006~~**2008** brengt de Commissie het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de toepassing van deze richtlijn en dient zij, in voorkomend geval, noodzakelijke voorstellen in. De lidstaten verstrekken de Commissie de nodige gegevens voor de opstelling van dit verslag.

Artikel 37

Omzetting

1. De lidstaten zorgen ervoor vóór 1 juli ~~2003~~**2005** de nodige bepalingen vast te stellen en bekend te maken om aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Zij passen de betrokken bepalingen met ingang van 1 juli ~~2003~~**2005** toe.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 38

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 39

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement
De Voorzitter*

*Voor de Raad
De Voorzitter*